Region Stockholm

26
Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl. om utebliven ambulans på prio-1 larm i Nynäshamn
HSN 2022-0397

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Specialiserad vård.
Janne Kautto

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-05-24

HSN 2022-0397

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Talla Alkurdi (S) med flera om utebliven ambulans på prio-1 larm i Nynäshamn

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Talla Alkurdi (S) m.fl. att hälso- och sjukvårdsförvaltningen återkommer med ett förslag på hur målet om att 75 procent av de svårast sjuka ska få en ambulans inom 10 minuter ska återinföras. Detta baserat på att ambulansen inte varit tillgänglig vid tidigare tillfälle pga. högbelastning i Nynäshamn.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Talla Alkurdi (S) m.fl.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Talla Alkurdi (S) m.fl. anser att ambulanssjukvården brister kring ambulanstäckningen i Nynäshamn och att ett sätt, för att säkerställa en bättre ambulanstäckning för alla i regionen, är att ändra budgetmålet och målstyrningen för verksamheten till att 75 procent av de svårast sjuka ska få en ambulans inom 10 minuter ska återinföras.

Region Stockholm har sedan länge budgetmålet att andelen personer som i Stockholms län ska nås av prehospital resurs inom 20 minuter vid prio 1-larm ska vara 90 procent. Det har historiskt varit svårt att nå målet. Första kvartalet för 2022 har 78,3 procent av befolkningen nåtts av en ambulans

inom 20 minuter, vilket är en förbättring jämfört med 2021 då 76 procent nåddes av ambulans inom 20 minuter.

Det finns flera faktorer i det prehospitala systemet som påverkar utfallet av en budgetindikator som har ett tidsmått mot ett fast utfall. Det beskriver inte rakt av patientnyttan eller systemeffekten av tillgång till prehospital vård eller utfallet av larmhanteringsprocessen hos regionens leverantör av prioriterings- och dirigeringstjänster, SOS Alarm Sverige AB.

År 2016 antog dåvarande landstinget en inriktning för den prehospitala vården 2017 - 2025 (HSN 1504–0537). I planen ingick att stärka den prehospitala förmågan, vilket gjordes genom stora satsningar på fler akutläkarbilar, transportambulanser och vägburna ambulanser i samband med en ny avtalsperiod för de prehospitala tjänsterna. Utöver det har regionen 2021 även utökat ambulanshelikopterverksamheten genom att förlänga sommarhelikopter till en året runt-helikopter.

Ambulanshelikopterverksamheten flyttade i september 2017 från Värmdö till Norrtälje. I samband med flytten beställde förvaltningen två (2) dagambulanser som placerades i regionens ytterområden, Värmdö och Nynäshamn, för att säkra tillgången till ambulanssjukvård.

Under samma period, där den prehospitala vården förstärktes, drabbades världen av en pandemi som slukat den resursförstärkning som gjordes för att skapa beredskap och volym i systemet för att hantera framtidens utmaningar. Antalet tilldelade uppdrag prio 1–3 har ökat med 60 000 per år mellan 2017 och 2021. Detta ska ses i relation till att antalet larmsamtal till 112 ökat nationellt de senaste åren. Utan de åtgärder som gjordes 2017, för en stärkt prehospital vård, hade inte den prehospitala hanteringen av pandemin kunnat ske. Den utökade ambulansflottan, tillsammans med en integrering av sjuktransportverksamheten till prioritering- och dirigeringstjänsten, har skapat ett flexibelt system som är starkt i vardagen men även kan skala upp i krisen. Regionens vårdgivare för sjuktransporter har under pandemin vid flera tillfällen haft fler än 50 extra enheter i drift.

En annan faktor som i stort påverkar utfallet på regionens budgetmål är antalet prio 1 ärenden i relation till inkommande ärenden till 112. I april 2022 bedömdes cirka 52 procent av alla inkommande ärenden som prio 1, varav SOS Alarm bedömde att 19 procent var en så kallade prio 1a, det vill säga direkt fara för liv (till exempel hjärtstopp eller andningsstopp). Mediantiden för dessa larm var under april cirka 13 minuter från larm till första resurs var på plats, oavsett vart i länet patienten befann sig.

Regionens geografi och infrastruktur påverkar utfallet av 20 minuters-målet. Merparten av patienterna får hjälp inom 13 minuter samtidigt som vissa får vänta längre på hjälp då de befinner sig på öar eller avsides i regionen.

Överväganden
Förvaltningen har i verksamhetsplanen för 2022 fått i uppdrag av nämnden att se över den prehospitala vårdens behov och planering för åren 2026–2034. I arbetet med framtagandet kommer en dimensioneringsplanering att genomföras. Denna kommer även att nyttjas i arbetet med analysen kring regionens ambulansstationer (HSN 2021–0559).

Flera åtgärder sker redan idag för att undvika att liknande händelser sker såsom den i Nynäshamn tidigare i år. SOS Alarm har sett över sina rutiner kring passningsplatser i regionen för optimerad styrning och för ökad beredskap. Andra åtgärder som kan vara aktuella och är under utredning hos vårdgivarna är att bryta ambulans med patientkontakt för prio 1a-larm med direkt fara för liv.

Förvaltningen kommer att från och med vecka 25 införa ett projekt, tillsammans med vårdgivarna för vägburen ambulans, där ambulanssjukvårdens resursfördelning kommer att planeras utifrån analyserat behov, och inte som tidigare enligt en fast linje. Detta innebär i stort att under perioder där verksamheten ser ett historiskt minskat behov sänks andelen ambulansproduktion, som sedan flyttas till de månader som har högst belastning. Regionens ambulanssjukvård har alltid hög belastning mellan november och januari, men med den nya planeringsmetodiken kan beställd ambulanstid från sommarmånaderna flyttas till vintern, för att stärka förmågan när den behövs som mest. Åtgärden kommer att minska risken för att ambulanser inte finns tillgängliga när det är som mest ansträngt i länet.

Förvaltningens bedömning är att det finns utmaningar med dagens budgetmål och att det är svårt att nå målet strategiskt. Att enbart justera målet eller skjuta till fler resurser är inte fördelaktigt för regionens befolkning i nuläget. En djupare analys av den prehospitala vårdens utmaningar och behov behöver göras, i enlighet med uppdraget i verksamhetsplanen för 2022. Samtidigt behöver förvaltningen landa i vilka målvärden som är rimliga för att nå befolkningen inom rimlig tid när nöden är som störst, med rätt resurs i rätt tid till rätt patient.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2022-05-24

Socialdemokraterna
I STOCKHOLMSREGIONEN

Om utebliven ambulans på prio-1 larm i Nynäshamn

Vi socialdemokrater anser att ambulansresurserna ska räcka till alla invånare i hela regionen. Allt annat är orimligt i Sveriges rikaste region. Därför är vi djupt oroande över den allvarliga händelse tidigare i år i Nynäshamn som inträffade vid ett prio 1-larm om ett barn med ett livshotande tillstånd. När larmet kom in till SOS Alarm fanns ingen av Nynäshamns två ambulanser i kommunen närmare än trettio minuter bort. Ambulanspersonal har efter händelsen vittnat om att de ofta skickas av SOS Alarm på ”passning” i Haninge trots att det innebär att Nynäshamn då lämnas utan ambulans. Orsaken till händelsen i början av februari som anges av SOS Alarm är extrem belastning .

Detta är inte första gången som frågan om bristande ambulansresurser i Nynäshamn är uppe i debatten. Redan i augusti år 2018 uppmärksammades problemet med bristande ambulanstäckning i Nynäshamn. Vi socialdemokrater krävde redan då att regionen skulle se över den gränslösa dirigeringen som gäller för ambulanserna och som det högerstyrda regionstyret beslutat. Det är förmodligen den som ligger bakom den dåliga ambulanstäckningen i Nynäshamn.

Vi har sedan tidigare även krävt att målet om att 75 procent av de svårast sjuka ska få en ambulans inom 10 minuter ska återinföras. Den målsättningen fanns med i tidigare ambulansupphandlingar men togs sedan helt bort av dåvarande landstingsalliansen. Målsättningen i den senaste upphandlingen är för låg. Vi socialdemokrater vill se kortare väntetider. Därför måste målnivåerna för ambulansens tillgänglighet förbättras.

Socialdemokraterna föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att hälso- och sjukvårdsförvaltningen återkommer till nämnden med en översyn av den gränslösa dirigeringen samt dess konsekvenser för väntetiderna inom ambulanssjukvården i hela regionen.

att hälso- och sjukvårdsförvaltningen återkommer med ett förslag på hur målet om att 75 procent av de svårast sjuka ska få en ambulans inom 10 minuter ska återinföras.

Talla Alkurdi (S) m.fl.